

Městská knihovna

Zápotockého 102

753 32 HRANICE n. Mor.

Z P R A V O D A J

města Hranic a lázní Teplic n. B.

Roman Kubíček: Páni kluci

ČERVENEC - SRPEN 1989

Ročník XXXI.

PŘIPOMÍNÁME SI . . .

(Upozornění na některá kulturní výročí z minulosti a současnosti města Hranic a okolí)

2. 7. 1759 před 250 lety se narodil v Kelči **P. Tomáš Fryčaj**, moravský národní buditel, spolupracovník J. H. Agapita Gallaše. Vedle vlastní literární činnosti (1788 „Písně duchovní“, 1809 „Zrcadlo výborného selského obcování“, 1820 „Ortografie“, čili pravidla pravopisemnosti moravskoslovanské řeči“) je znám jako vydavatel básnických spisů Gallašových. Zemřel v Obranech u Brna 28. 6. 1839.

8. 8. 1964 zahájilo provoz Letní kino v Hranicích — **před 25 lety.**

Zapomenuté výročí

Dne 1. května 1989 uplynulo 105 let od narození **Floriana Beneše**, ředitele gymnázia v Hranicích v letech 1934 — 1941. Rodák z Blažovic u Brna po vysokoškolských studiích v Praze působil jako středoškolský profesor chemie na gymnáziích v Praze na Žižkově, v Nové Pace, v Novém Městě n. V. a jako ředitel v Dolním Kubíně a v Hranicích. Veškerou svou péči věnoval škole, činnosti v Sokole a ve sportovních klubech. V prvních letech okupace byl zatčen gestapem, postupně vězněn v Hranicích, v Brně a Osvětimi, kde 16. 1. 1942 byl umučen.

(Podle materiálů z písemné pozůstalosti Dr. B. Masaře).

Ocenění dobré práce s. p. SIGMA HRANICE

Na podporu rozvoje pracovní iniciativy v jednotlivých koncernových organizacích s. p. SIGMA koncern Olomouc je každoročně vedením s. p. vyhlašována řada socialistických soutěží, kde nesporně nejvýznamnější je soutěž o putovní standartu s. p.

V minulém roce dosáhl kolektiv hranické Sigmy velmi úspěšných pracovních výsledků, na které může být právem hrdý, zvláště když se mu za ně dostalo významného ocenění.

Ve čtvrtek 8. června na celopodnikové konferenci ROH převzali zástupci pracovního kolektivu soudruzi Jan Ambrus, ředitel s. p., Ludvík Tvrdoň, předseda CZV KSČ a Jaroslav Michálek, předseda ZV ROH z rukou ekonomického náměstka s. p. soudruha ing. Stanislava Sochora putovní standartu s. p. SIGMA koncern Olomouc.

K tomuto významnému ocenění pracujícím podniků mezi prvními blahopřál jménem okresních orgánů tajemník OV KSČ soudruh Ladislav Mlčák i další hosté, kteří byli slavnostnímu předání společně s více než 150 delegáty konference přítomni.

S gratulací se touto cestou připojujeme také my.

-ph-

ZA LÁZNĚ MODERNĚJŠÍ . . .

Není snad obyvatele města Hranic, který by si nevšiml, že Československé státní lázně Teplice nad Bečvou mají svou novou dominantu, lázeňské sanatorium „Janáček“.

Lázeňské sanatorium vzniklo rekonstrukcí bývalého lázeňského domu „Sokolovo“, výstavbou nového balneoprovozu a ubytovacího objektu, který je s komplexem propojen spojovacím krčkem. Celkové náklady, včetně interiérového vybavení, přesáhly částku 50 mil. korun. Rekonstrukční a investiční práce trvaly více jak čtyři roky — od května 1984, kdy byl lázeňský dům „Sokolovo“ uzavřen, do 15. 11. 1989, kdy lázeňské sanatorium „Janáček“ otevřelo své dveře prvním pacientům. Na stavebních pracích se podílely organizace Pozemní stavby Olomouc, závod Přerov a Okresní stavební podnik Přerov, závod Hranice, interiérové vybavení včetně dřevěných obkladů je v převážné míře výsledkem snažení Dřevopodniku Holešov, UP závodů Rousínov a OPP Přerov, provozovny Hranice.

Uvedením lázeňského sanatoria „Janáček“ do provozu dostali pacienti pěkný dárek v podobě nového a moderního komplexu, který je zařazen do I. kategorie. Všechny 190 lůžek v jedno a dvoulůžkových pokojích poskytuje vysoký standard bydlení, více jak polovina této kapacity je vybavena kompletním sociálním zařízením, všechny pokoje pak mají také vlastní telefonní a rozhlasový přijímač.

O kvalitní služby na úseku stravovacím a ubytovacím se stará téměř 70-ti členný kolektiv provozních pracovníků, kteří se snaží i v tomto rozsáhlém komplexu vytvořit pacientům příjemné prostředí, které bývá typické pro malé lázeňské objekty. Mezi nově zavedené služby lázeňského sanatoria patří nepřetržitá recepční služba, možnost spojování telefonních hovorů přímo na pokoje, půjčování přenosných televizních přijímačů, herny se závodním kulečnickem a předprodej jízdenek na městskou hromadnou dopravu i ČSD. K příjemnému posezení s reprodukcí hudby slouží nově otevřený denní snack bar.

O lázeňskou péči v Československých státních lázních Teplice nad Bečvou je trvale vysoký zájem. Není to jen kvalitní minerální vodou, jejíž účinky jsou známy i daleko za našimi hranicemi, ale značně k tomu přispívá i sám zdravotnický kolektiv. V lázeňském sanatoriu „Janáček“ pečují o pacienty více jak 50-ti členný kolektiv zdravotníků. Lázeňská léčba je poskytována v moderně řešeném balneoprovozu, který zvládne až 400 hlavních procedur denně. Mezi nejznámější patří uhličitá koupele (pro ten účel je zde instalováno 24 nerezové vany), architektonicky dobře zvládnuté provozy vodoléčby, elektrooléčby, rehabilitačního tělocviku a další. Mezi nápadné znaky celého objektu balneoprovozu a lázeňského sanatoria patří i bohatá květinová a obrazová výzdoba.

Už během krátké provozní doby tohoto lázeňského sanatoria je zřejmé, že požadavek komplexnosti lázeňských služeb, kdy léčba musí být velice úzce spjata s ostatními službami, se zde podařilo splnit.

Bez zbytečné nadsázky lze tedy konstatovat, že latinský nápis „SALUS AEGROTI SUPREMA LEX“, který ve volném překladu znamená „Zdraví člověka, náš nejvyšší cíl“ a který je umístěn ve vstupní hale lázeňského sanatoria „Janáček“, není jen pouhým heslem, nýbrž závazkem všech pracovníků lázeňské organizace.

Ing. Jiří Motan
hosp. ved. LS „Janáček“

Sešedesát let organizované turistiky v Hranicích Léta 1981 až 1988

V roce 1981 se zrodil 1. ročník novoročního výšlapu na Helfštýn. Krátké oznámení v Nové Svobodě a v Novém Přerovsku napomohlo k tomu, že se výstupu zúčastnilo překvapivě na 240 turistů z celé republiky. Termín byl v dalších letech přesunut na první lednovou sobotu a pořadatelství převzala TJ Loko—Meochema Přerov. Hraničtí turisté však pokračují v tradici novoročních výšlapů, letos 1. ledna se zúčastnilo 44 turistů. Mezi účastníky byl i 92 letý Jaroslav Krejčí.

V roce 1982 byla do čela odboru poprvé v celé historii zvolena žena — Libuše Trkanová a pod jejím vedením pokračovali turisté v bohaté činnosti. Byl to například 9denní zájezd do středního Povltaví. Při prohlídce památek v Písku objevili u starobylého kostelíka náhodou hrob dlouholetého předsedy odboru a ředitele lesnické školy Frant. Matějky. O hrob pečují jeho bývalí žáci. Mladí turisté připravili jedenadvaceti moskevským pionýrům týdenní putování po naší vlasti. V roce 1983 byla turistickému odboru udělena plaketa k titulu „Vzorný odbor ČSTV“. Hlavní akcí v tomto roce byl zájezd na Vranovskou přehradu s ubytováním v letním esperantském táboře v Lančově. 21 členů tomu během 14 denního tábora na přehradě Pastviny poznávalo krásu Orlických hor. V roce 1984 se ústřední akcí odboru stal 9 denní zájezd do Žďárských vrchů a TOM uspořádal velmi pěkný 16denní tábor v Bulharsku. V době předsednictví L. Trkanové byla adaptována klubovna, která se stala důstojným stánkem hranických turistů.

V roce 1984 převzala vedení odboru Dana Černušková. Hlavní akcí v roce 1985 byl 9denní zájezd do Českého středohoří a Labských pískovců s výstupy na Pravčickou bránu a značně zdevastovanou Milešovku. TOM I uskutečnil putovní tábory ve Slovenském ráji, v Nizkých Tatrách a ve Zvolenu. TOM II podnikl 12 denní atraktivní zájezd do SSSR.

Od roku 1986 vede odbor Božena Horáková. Hlavními akcemi tohoto roku byly dva 9denní zájezdy. Pod vedením inž. Kopeckého poznalo 24 účastníků svěží, téměř nedotčenou přírodu Štiavnických vrchů s nejvyšším vrcholem Sitno, Myší horu a Zlatý vrch. V září pod vedením Milady Fojtíkové a inž. Hona podnikli turisté zájezd do drsných Jeseníků.

TOM I připravil týdenní lyžařský výcvikový tábor v Beskydech a zúčastnil se 14 denního letního tábora v Českém Krumlově v rámci celostátního setkání oddílů TOM. TOM II podnikl týdenní zájezd do NDR a účastnil se týdenního tábora v Č. Krumlově. Pod vedením Aleny Gadasové byl založen III oddíl Tomu — Zálesáci.

V roce 1987 poznávali hraničtí turisté především Jeseníky a Rychlebské hory. Hlavní zájezd TOM I byl 14denní a vedl do MLR, RSR a BLR. TOM II absolvoval 7 denní zimní tábor v Partutovicích a 14 denní tábor v Sovadině.

V roce 1988 pod vedením cvičitelů Fojtíkové a inž. Hona prošli turisté Slezské Beskydy a Šumavu kde si prohlédli rodný domek mistra Jana Husa a vystoupili na vrchol Boubína. Hlavní akcí Tomu byl 18 denní družební zájezd do Moskvy, kde se 49 mladých turistů seznámilo s památkami Moskvy a jeho okolím. Clenky Tomu — Mladá garda Martina Vanduchová a Dagmar Černotíková získaly v branném turistickém závodě mistrovský titul ČSSR.

Na rok 1989 jsou zajištěny dva 9denní zájezdy do západočeských lázní a 9 denní zájezd na VIII. letní sraz turistů ČSR.

O dobré práci odboru svědčí i ta skutečnost, že splnil podmínky pro udělení stříbrné plakety a zároveň podal přihlášku na zlatou plaketu k titulu „Vzorný odbor ČSTV“.

-Ky-

Hraničtí kynologové

V Hranicích byla kynologie založena v roce 1945. Do Svazarmu byla začleněna v roce 1953. Do té doby nebylo zcela jasné, která plemena psů budou považována za služební a proto se psovodi potýkali s problémy ve své činnosti. V dnešní době jsou mezi služební plemena zařazeni: německý ovčák, dobrman, rotweiler, briard, něm. boxer, erdelterier, novofundlanský pes a knírač velký, střední a malý. Kynologové pracují převážně s těmito plemeny psů, ale velmi často se objevují i psi jiných ras, kteří dokazují, že pes je nejlepší přítel člověka.

Hraničtí zájemci o služební kynologii mají svůj areál u Bečvy. Je to pěkné místo, ale v roce 1984 řeka ukázala své síly a areál zcela zničila. Byl to také velký mezník v činnosti kynologů. Skupina lidí se nezalekla ani další povodně a začala za vydatné pomoci VÚ 7356 znovu svůj areál budovat. V této době vznikla výborná spolupráce kynologů a místního útvaru. Tato spolupráce se zvláště projevuje při pořádání Partyzánského závodu o putovní pohár města Hranic. V letech 1985—88 odpracovali kynologové na svém areálu bezmála 5.000 hodin. Dnes již schází jen oplocení celého prostoru a to plánují provést z velké části v letošním roce.

Nově upravený areál bude odpovídat parametrům mezinárodního zkušebního řádu a kynologové by rádi již v příštím roce tyto mezinárodní zkoušky z výkonu pořádali.

V posledních letech se členská základna pohybuje kolem 70-ti členů. Hlavní náplní kynologů je výcvik psů. Přes uvedené problémy s povodní, dosahují velmi dobrých výsledků. Každoročně pořádané zkoušky z výkonu dosahují velice dobrou připravenost psovodů. Nejlépe prezentuje své výsledky ve výcviku Jan Hauzvic, který v roce 1987 postoupil do mistrovství ČSSR a tam se svým něm. ovčákem Bis z Trávníčkova dvora, dosáhl pěkného 14. místa. Že to nebylo náhodou, dokazuje svými výsledky kvalifikačního bodování v loňském i letošním roce. Je to také první psovod v historii hranické kynologie, který úspěšně složil se psem mezinárodní zkoušku IPO.

Výsledky výcviku předvádějí psovodi s úspěchem na veřejných vystoupení k různým příležitostem. Jejich vystoupení je vždy sledováno se zájmem dětí i dospělých. Každoročně pořádají kynologové Sokolský závod branné zdatnosti, kde vždy v zimním období bojují o putovní pohár. V této organizaci nejsou takové závody jen formálností a všichni psovodi se snaží dosáhnout nejlepších výsledků. Mnohdy vítěze určuje los. Pro kvalitní základnu psů k výcviku je potřeba i kvalitní chov. Počet chovných stanic našich psovodů vzrůstá a je potěšitelné, že i stav chovných psů dosahuje potřebného množství. Jednou z podmínek chovnosti je výstavní ocenění. V posledních letech se vracejí majitelé psů z krajských, národních i mezinárodních výstav s nejvyššími tituly a oceněními. V organizaci již nejsou žádnou zvláštností psi s tituly krajský nebo národní vítěz.

V hranické organizaci také s úspěchem dokazuje své kvality ve výcviku i několik jedinců plemene Flanderský bouvier, který v Československu teprve rozvíjí svůj chov. První 2 zástupce tohoto mezinárodně uznaného služebního plemene přivezl do ČSSR člen ZO Hranice. Odchoval první vrhy a se psem složil již dvě zkoušky z výkonu. Také na výstavách si vedl výborně a několikrát vyhrál na mezinárodní výstavě nejvyšší titul CACIB a Středoevropský vítěz.

Nelze vyjmenovat všechny úspěchy a akce hranických svazarmovců kynologů, ale že jsou úspěšní, dokazuje titul Vzorná organizace II. stupně a spousta čestných uznání, mezi nimi i čestné uznání Krajského Výboru Svazarmu, které bylo uděleno kynologům na poslední konferenci MěV Svazarmu.

Největší akcí této organizace je Partyzánský závod o putovní pohár města Hranic. Je to nejstarší závod kynologů a svou náročností a zařazením poutavých prvků je vyhledáván kynology z celé ČSSR. V posledních 5-ti ročnících kvalitně ob-

sazených závodů, vyhráli místní závodníci 2 ročníky ve všech kategoriích. Letos bude ve dnech **22.—23. července pořádán již 36. ročník** tohoto náročného dvoudenního závodu, který proběhne tradiční trasou městem za plného provozu a na místním cvičišti.

Nenechte si ujít poutavou podívanou na výborné výkony psů a jejich majitelů. Na vaši hojnou účast se těší závodníci i pořadatelé.

Náročná práce se psem je zajímavým koníčkem a vyžaduje značné náklady a spoustu času psůvoda. Jen dobrou a poctivou prací lze dosáhnout výborných výsledků ve výcviku i chovu psů. Tím spíše je škoda, že takovým kynologům kazí dobré jméno na veřejnosti majitelé psů, rádoby kynologové, kteří svou neukázněností vyvolávají kritiku občanů. Ti by se měli zamyslet nad tím, že pes potřebuje velkou péči, údržbu a kvalitní výcvik. Nestačí jen volnost na ulici a obtěžování kolemjdoucích. Psůvoda i jeho pes se musí ke svému okolí chovat ohleduplně a slušně. Tak jsou vedeni i členové naší organizace.

Jen tak se může pes stát pro člověka a jeho okolí nelepším přítelem!

Ludvík Labuda
předseda kynologického klubu

Plnění Odznaku zdatnosti v roce 1989

Plnění podmínek odznaku zdatnosti se v Hranicích stalo v posledních letech velmi dobrou tradicí. Není proto divu, že naše město dosahuje v této soutěži vynikajících výsledků a nejednou se umístilo na prvním či druhém místě v soutěži měst Sm kraje. V loňském roce bylo v Hranicích splněno 4569 OZ všech kategorií, což je daleko nejvíce v celé historii této soutěže. Přesto tento počet získaných odznaků nestačil k vítězství.

Při rozboru, který provedla komise pro mládež a tělovýchovu vyplynulo, že největší rezervy v plnění OZ jsou v kategorii dospělých.

Pro zabezpečení plnění podmínek OZ je na stadióně TJ Sigma, pod patronací oddílu atletiky, v činnosti středisko plnění Odznaku zdatnosti. Pro zájemce bude otevřeno každé druhé a čtvrté pondělí v měsíci červen — září. Větší skupiny si mohou dohodnout jiné termíny s vedoucím střediska O. Lukešem na tel. Sigma Hranice 2951 kl. 210.

Věříme, že se občané našeho města co v největším počtu zapojí do plnění OZ. Využijte nabízenou možnost prověřit si svou tělesnou zdatnost!

Pro přehled uvádíme termíny plnění OZ na stadióně Sigma: 26. 6., 10. 7., 24. 7., 14. 8., 28. 8., 11. 9., 25. 9. 1989.

Jaroslav Rychlý

Velký dechový orchestr SK ROH, řízený dirigentem Josefem Slimáčkem na Slavnostním koncertě k 44. výročí osvobození naší vlasti Sovětskou armádou, který se uskutečnil 5. května 1989 v hranické sokolovně.

Z historie poznávání Hranického krasu ČERNOTÍNSKÉ JESKYNĚ

V loňském dubnovém čísle Zpravodaje byl uveřejněn článek ing. V. Foltánka, nazvaný „Černotínský lom je nezajímavý?“, v němž autor popisoval přírodní a jiné zajímavosti tohoto opuštěného lomu. Na následujících stránkách bych chtěl výše zmíněný článek doplnit a opravit některé mylné údaje v něm uvedené. Pisatel omylem uvedl, že v okolí Černotína se nalézá dolomitický vápenc, správně má být devonský, neboť vápence Hranického krasu jsou středně a svrchnědevonského stáří; a jen pro úplnost: vápence v onom lomu řadíme k nižšímu stupni svrchního devonu — frasnu.

Starý vápencový lom „Na Kučách“, ležící na katastrálním území 1,5 km vzdáleného Černotína, má starou historii. Již hranický rodák a spisovatel J. H. A. Gallaš se ve svém rukopisu Fyzické památky města Hranic z r. 1822 zmiňuje o skalisku, jemuž lidová obrazotvornost dala podle staré pověsti název Čertova kazatelna. Gallaš nám zanechal i její vyobrazení a společně s jejím popisem je to jeden z mála dokladů, že vůbec existovala, protože pro svou výhodnou polohu u cesty z Hranic do Černotína byla lámáním vápence postupem času zcela zničena.

Počátky průmyslové výroby vápna v Černotíně spadají do roku 1833, kdy fojt Josef Ochman zde v šachtových pecích počal pálit vápno. Dalším majitelem vápenky byl od roku 1862 bývalý zemský poslanec Josef Schindler, který dal postavit na tehdejší dobu moderní velkou kruhovou pec pocházející z r. 1872.

Pro rozvoj vápenky a s ním spojený odbyt vápna byla důležitá železnice z Hranic do Val. Meziříčí dokončená r. 1884. V roce 1948 byla černotínská vápenka znárodněna a později se stala součástí v roce 1954 dostavěné hranické cementárny a byla pak v činnosti až do září 1976, kdy byl provoz v ní zastaven.

Historie by nebyla úplná, kdybychom se podrobněji nezmínili o zdejších jeskyních, kdy roku 1866 při lámání kamene zde byly objeveny vůbec první větší podzemní prostory v Hranickém krasu.

První zprávu o nich nám sděluje dnes již takřka zapomenutý brněnský časopis „Notizen Blatt der historisch—statistisches Section der kais. königl. mähr. schlesischen Gesellschaft zur Beförderung des Ackerbaues, der Natur— und Landeskunde Nr. 9. Beilage der Mittheilungen 1870“ na straně 66 až 67. Zpráva má titulek „Die neuen Felsengrotten bei Weisskirchen, ein Stück Unterwelt“ — Nové skalní jeskyně u Hranic, část podsvětí. Jejím autorem je hranický úředník a malíř — amatér Tadeáš Millian (1794—1875?), jehož zajímavý popis podzemí zde uvádím v překladu s vysvětlujícími poznámkami a údaji o rozměrech, převedených ze sáhů a stop na metry, aby i dnešní čtenář měl možnost porovnat si velikost dnes již zničených jeskyní.

Millianův článek v překladu zní:

„Začátkem února 1866 bylo hranické okolí obohaceno v teplickém údolí o další z jeho různorodých přírodních krás a sice k známé Propasti (Gevatterloch — Kmotrova díra) přibyla další podzemní přírodní zajímavost.

Na východní straně údolí, kde se dá předpokládat, že zde v pradávných dobách vyvěrala z velkého jezera řeka Bečva, pramenící v karpatských horách, se u jeho ústí nachází skupina šedého karpatského vápence, který zde se střídající se drobou určuje geognostický ráz krajiny. V tomto seskupení se nachází proti straně jižní svise spadající pitoreskně krásná skála, jediná tohoto druhu v okolí, kterou bujná fantazie v lidové pověsti nazvala „Čertovou kazatelnou“. Tento podivuhodný skalní kolos si přivlastnil průmysl, který se pramálo staral o přírodní krásy kraje, natož i řečenou pověst, a skálu nalomil tak, že vzniklo torzo a místo se stalo kamenolomem v pravém slova smyslu. Pokračující ničivé práce tohoto druhu přivedly dělníky kamenolomu k objevu skalní jeskyně v bezprostřední blízkosti, kterou se milovníkům přírody podařilo nedávno probádat, což chci tímto popisem blíže vylíčit.

Nacházíme se tedy na otevřené scéně kamenolomu 4° (7,6 m) hluboko se svažujícího, z jehož úpatí se vypíná 10° (19 m) vysoká svise stoupající skalní stěna, která seskupením a skladbou masívu působí v jejím okrovém zabarvení jako malebný předmět pro oko a jejíž geognostické zvrásnění, pakliže zůstala ušetřena pozdějších katastrof (45 stupňů spadající z východu k západu), se dá srovnat s blízkou Kmotrovou dírou a se skalním seskupením teplického údolí.

Na úpatí této skály se otevírá po odlomení vnější vrstvy asi 2' (0,6 m) a až na 3 1/2' (1 m) prodloužená rozsedlina, která se vine mezi skalními bloky téměř 4° (7,6 m) hluboko příkře dolů k vodě jeskyně, aniž by zvenci vpustila nejmenší paprsek světla. Do této rozsedliny se lamači kamene odvážili s loučemi, dokud nedošli ke křišťálově čiré vodě první jeskyně. To je zhruba příběh objevu.

Úzkostlivého člověka, jehož bázeň je přemohena zvědavostí, které se odhodlá k tomu, aby se vydal těsnými průrvami, se může snadno zmocnit šeredná myšlenka, že jej nejmenší pohyb skalisek rozdrťí jako hmyz. Skaliska však zřejmě stojí pevně a jejich ostře vodou vymleté plochy a vrostlé vyhloubeniny svědčí o tom, že již doba diluviální a všemožné další katastrofy vývoje prodělaly bez zjevných otřesných změn.

Po nabytí jistoty o objevu spojil jsem se s technickým úředníkem dráhy panem Königem a panem notářem Prchalem, abychom dále sledovali zmíněný objev. Posledně jmenovaný dal ihned zhotovit plavidlo, které bylo dopraveno dolů a usazeno na vodu. Opatření světlem jsme dosáhli Kókýtu a vstoupili do rozsedliny.

Již samotný pohled na malou jeskyni, nalézající se při vstupu, překvapí nevyklou scénérií. Zvedají se zde přilehlé útesy z temných hlubokých vod, kterážto voda pouze v jejím středu hned při vchodu vykazuje světlé dno a mírnou asi šestistopou (1,9 m) hloubku; vedle pak vlevo i vpravo jsou temné prolákliny. Divákovi se naskýtá pohled na protější širokou základnu skal, vypínající se zúženě směrem nahoru a dozadu spadající oltářovitě. Zleva se na skálu tiskne nebezpečně převislý útes, za kterým zeje tmavá štěrbin, která nepropouští plavidlo, protože je příliš úzká a úpatí jeskyně je celé pod vodou.

Vlevo od této skupiny se klikatí prohlubeň směrem severozápadním, která pokračuje při 7° (13 m) daleko a je ve stejné rovině se vchodem jeskyně o 16' (5 m). Na jejím konci se otevírá puklina, mající nahoře otvor. Prohlídka tím směrem se však tentokrát nekonala, protože zájem byl veden spíše směrem jihovýchodním.

Po nasměrování plavidla do požadovaného směru jsme veslovali pomalu chodbou o úseku 1 1/2 až 2° (2,8 až 3,8 m) výšky a 2° šířky, na jednom místě zúženou až na 5 stop (1,6 m), kde dle údajů, naměřených olovnicí, bylo zjištěno 1 1/2 až 3° (2,8 až 5,7 m) hloubky. Zde se stále víc zúžovaly výčnělky stěn a hrozivě visící masívy skal skýtalý odstrašující pohled, kterým jsme byli tak nezvykle připravováni na nevdědní podívanou, kterou měla být naše výprava odměněna.

Člověka se zmocní cizí pocit úděsu pokud se ocitne v těchto podzemních slujích, které od jejich genetického vzniku před eóny let žádná lidská bytost nenavštívila, žádné oko neshlédlo a kde se každým krokem vpřed otevírá nový vjem a nové překvapení. Tento pocit se stupňuje až do vysokého vzrušení a nadšení, tím více, jestliže se k zajímavému prostředí řadí ještě vjemy krásy a malebnosti.

Asi 8° (15 m) dlouhý vodní tok ústí ve skalním dómu, ve vysoké a široké jeskynní sluji. Pohled byl vskutku ohromující; po určitou dobu bylo přerušeno hrobové ticho jen dopadem kapek padajících občas ze stropu a zvuky údivu a překvapení přítomných. Mohutně, směle a prudce vystupující masívy skal, podivuhodná skladba jejich seskupení nese na jejím konci stmelené klenutí, sestávající z různých vrstev a tvarů. Pochodně rozsávaly magické kouzlo po okolních útesech, pocházejících z pradávných časů, nyní poprvé osvětlených.

Ze stěn vyběhají časté výčnělky nebo naopak se ve stěnách nalézají časté vyhloubeniny, působící jako temné zející rány. Světlo pochodní osvětluje tuto kouzelnou scenerii z kamene a vyvolává v naší fantazii různá domnělá vyobrazení podob, které se po ozáření nezvyklým světlem šklebí na nás, nezvané vetřelce. Působí strašidelným dojmem samo pomyšlení, že kdyby byl člověk ponechán o samotě v tomto podsvětí, musel by se nutně bát děsivé a mrtvé pustoty místa, kde přestává vskutku veškerý život. Naprostá tma vylučuje jakékoliv známky života, které jsou produkty světla. Dokonce i lišejníky a mechy jsou zde velmi zřídka, ale naopak se tu vyskytuje často plíseň na kameni. Není zde netopýra, není zde hmyzu, chybí dokonce projev jakéhokoliv předchozího života jako snad kostí, fosilií nebo koprolitů, protože jeskyně nebyly přístupny. Není tu ani stalagmitu ani stalagmitu či jiného sintrového útvaru mimo kapající meteorickou vodu, která prosakuje silnou vrstvou vápence, protože nad jeskyní se tyčí vysoká skála.

Na severní straně leží nakupeny skály většího rozsahu, „Pelion na Osse“, které se oddělily od stropu a tvoří v jeskynním jezeře jakýsi poloostrov, jediné to místo, kde lze stanout suchou nohou. Protože skaliska, odtud smetena, dopadla do vody, je tam další pokračování jeskyně s tou, vedoucí od vchodu. Jižně se jeví při skalní stěně svah, pokrytý vodou v mělkém oblouku, pod kterým hladina ustupuje směrem na jih. Tato mělčina však neumožňuje přístup do tanních míst.

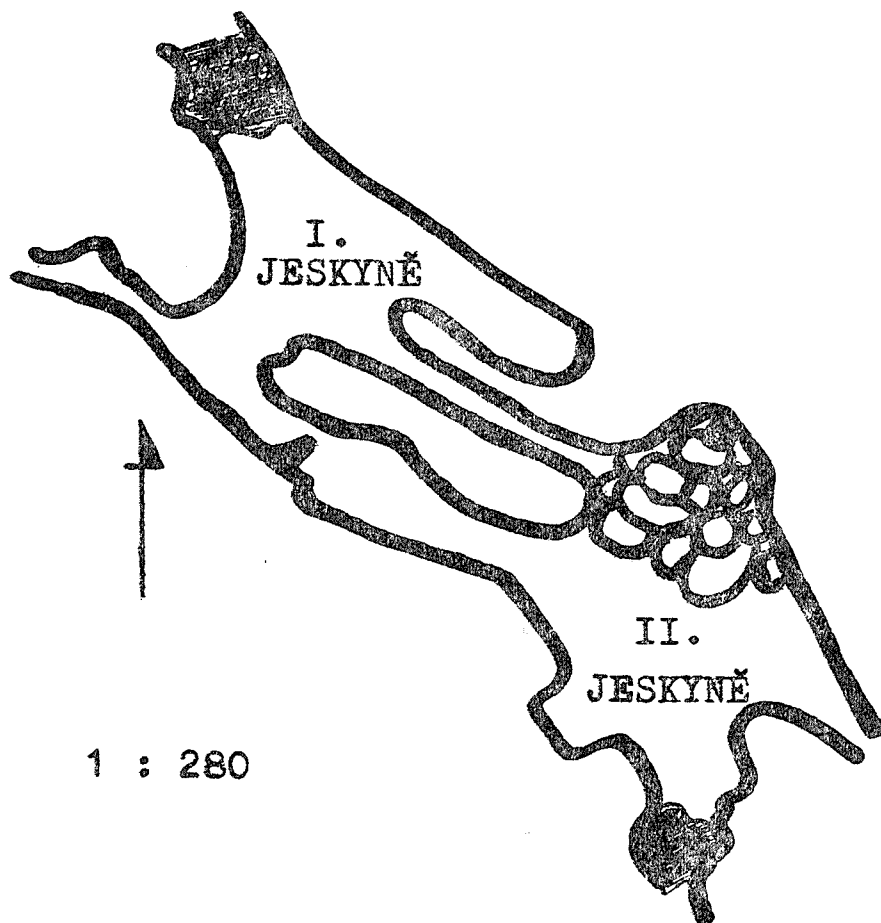
Nakonec budiž podotknuto, že vchod do jeskyně, který byl ze stupidity jeden a půl roku zasypán, na základě intervence vládní osoby a sice slavné a duchaplné spisovatelky baronky Dimové, která sama byla lázeňským hostem po dobu 4 týdnů v teplických lázních, je opět zpřístupněn samým majitelem lomu.

[K tomuto pojednání byla připojena 3 vyobrazení, mezi nimi i základní nárys jeskyní dle přesných měření pana Königa].

Hranice v srpnu 1869. Tadeáš Millian“.

Na závěr Millian dodává, že k popisu přiložil i vyobrazení a plán, tyto však nebyly tehdy reprodukovány a podle zmínek jsou neznámé.

Libor Morocz
ZO ČSS 6—23 Aragonit

PŮDORYS PODLE KÖNIGA

Životní jubilea občanů našeho města v měsíci červenci 1989

75 LET:

Macenaur Gustav, Hranice, Gottwaldovo náměstí 26
Kempná Anna, Hranice, Jungmannova 676
Vozáková Marie, Hranice, Jungmannova 1805
Hešlarová Anežka, Hranice, Máchova 15
Lacinová Ilona, Hranice, Zborovská 1472
Ing. Círka Vladimír, Hranice, Jurikova 1062
Pecháčková Terezie, Hranice, Bezručova 850
Březinová Anna, Hranice, Čsl. armády 204
Smolka Josef, Hranice, Tesaříkova 536
Mašková Marie, Hranice, Struhlovsko 1536
Zdarsa Bernard, Hranice, Hromůvka 1523
Hallová Jarmila, Hranice - Drahotuše, nám. Osvobození 7
Bazala Pavel, Hranice, Boňkov č. 8

80 LET:

Zbořilová Marie, Hranice, Jungmannova 1805
Pavelková Helena, Hranice, 1. máje 1602
Trusinová Natálie, Hranice, Komenského 286
Skopalová Anna, Hranice, Struhlovsko 1536
Marterová Marta, Hranice, Svatoplukova 393
Romadinová Marie, Hranice, Komenského 375
Martincová Anna, Hranice, Na Hrázi 1731
Tajslarová Marie, Hranice, Havlíčkova 1041
Šindlerová Marie, Hranice, Velká č. 6

85 LET:

Bartoňová Anna, Hranice, Lhotka č. 6

90 A VÍCE LET:

Cibulcová Ludmila, Hranice, Hakenova 1002 — 90 let

Životní jubilea občanů našeho města v měsíci srpnu 1989

75 LET:

Kalina Alois, Hranice, Nová ul. 1891
Blaha Vilém, Hranice, Palackého 1512
Králíková Marie, Hranice, Jungmannova 1805
Žeravíková Emílie, Hranice, Komenského 1396
Tomečka Ludvík, Hranice, Pod Křivým 22
Perutka Josef, Hranice, Jungmannova 1703
Polách František, Hranice - Drahotuše, Nerudova 473

80 LET:

Ůlehla František, Hranice, Karla Čapka 1049
Ohlídálová Ludmila, Hranice, Fučíkova 555
Indrák Bedřich, Hranice, Skalní 1453
Křístková Marie, Hranice, Jungmannova 1805

85 LET:

Venclová Marie, Hranice, Leningradská 1131
Březík Emil, Hranice, Vrchlického 1209
Vavříková Marie, Hranice, Valšovice č. 25
Hollová Helena, Hranice - Drahotuše, Lipnická 9
Koukalová Anastázie, Hranice - Drahotuše, Hranická 361

90 A VÍCE LET:

Šatánek František, Hranice, Jungmannova 1805 — 90 let
Dočekalová Aloisie, Hranice - Drahotuše, Hranická 96 — 90 let
Holešovská Marie, Hranice, Hromůvka 1518 — 91 let
Foltýnová Rosálie, Hranice, Jaselská 1613 — 94 let
Indráková Vilhemina, Hranice, Jungmannova 1805 — 98 let

Všem jubilantům srdečně blahopřejeme.

AKADEMIE TŘETÍHO VĚKU

Sdružený klub ROH nabízí všem, kteří se nemohli zúčastnit již zahájeného vzdělávacího cyklu „Akademie III. věku“, možnost přihlásit se do I. ročníku.

Jedná se o cyklus přednášek, besed a kulturních pořadů, které se staly součástí celospolečenského programu Úcta ke starším. Kurs je určen pro všechny občany, kteří se přiblížili k hranici důchodového věku, nebo ji překročili. Kurs je bezplatný. Stačí se jen přihlásit na adrese — Sdružený klub ROH, Gottwaldovo nám. 121, Hranice. Na přihlášku uveďte jméno a příjmení, přesnou adresu a celé datum narození. Uzávěrka přihlášek je 14. srpna 1989. Upozorňujeme zájemce, že do I. ročníku můžeme přijmout jen 50 posluchačů.

Kurs bude zahájen 5. září 1989. Přednášky a besedy se budou konat v klubovně SK ROH na tř. 1. máje, vždy v úterý v odpoledních hodinách, kromě koncertů, které se budou konat v budově SK ROH na Gottwaldově náměstí.

Program:

Nebojte se stáří

Vstupní přednáška s anketou

Notářská problematika — přednáška

Chráněné oblasti okresu Přerov — přednáška s diapositivy

Koncert komorního sboru „Harmonia“

Hranice v minulosti a dnes — přednáška

Domácí lékárnička a léčivé byliny — přednáška

Srdce máme pro celý život — přednáška

Koncert žákovského dechového orchestru LŠU

Řecko — kolébka historie a kultury, přednáška s diapositivy

Závěrečná schůzka — předávání osvědčení a program žáků LŠU

III. ročník Akademie třetího věku bude zahájen 14. 9. 1989. Účastníci obdrží včas pozvánku s programem celého cyklu.

KURSY SK ROH ve školním roce 1989 — 90

Kursy společenského tance a chování

Kursy šití

Kursy jazykové — němčina, angličtina

Hudební kursy — hra na klavír, hra na kytaru

Zájemci se mohou hlásit v kanceláři SK ROH od 1. srpna 1989, denně od 8.00 do 16.00 hod., v pátek pouze do 13.30 hod.. Podrobné informace při zápisu.

Další program pro milovníky filmového umění

Dne 4. září 1989 navštíví Sdružený klub ROH opět Doc. Dr. Jaromír Kučera, aby předvedl milovníkům filmového umění další ze svých pořadů. Tentokrát má název **OTA PAVEL A FILM** a je rozdělen do dvou částí.

I. část:

Absolventské filmy posluchačů FAMU:

Smrt krásných srnců (režie Vladimír Merta)

Kapři pro Wehrmacht (režie Karel Smyczek)

Králci s modrýma očima (režie J. Balajka)

Kapr na černo (režie Milan Šteindler)

II. část:

film — Hugo Pavel vypráví o svém bratru Otovi

ukázky z filmu Zlatí úhoři (režie K. Kachyňa)

Filmové ukázky budou předvedeny prostřednictvím videa se zasvědceným průvodním slovem filmového historika Doc. Dr. Kučery. Začátky programů jsou v 17.00 a 20.00 hod. a budou se konat v sále Klubu mladých v budově Sdruženého klubu ROH na Gottwaldově náměstí. Předprodej vstupenek je od 21. srpna 1989 v kanceláři SK ROH.

Městský výbor KSČ, Městský výbor NV, Městský národní výbor
a posádka ČSLA v Hranicích

Vás zvou na

S l a v n o s t n í v e č e r

u příležitosti 45. výročí Slovenského národního povstání,

který se uskuteční v úterý dne **29. srpna 1989 v 19.00 hodin**
v sokolovně v Hranicích

Program:

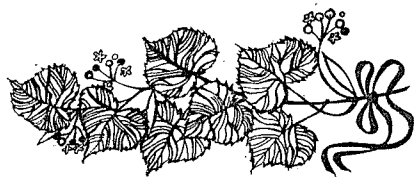
Zahájení — státní hymny

Slavnostní projev

Internacionála

Koncert Vojenského armádního uměleckého souboru Jánošík z Brna

Vstup zdarma!

PROGRAMY SK ROH v červenci a srpnu

Sobota 1. 7.
koupaliště
8.00 hod.

V. ročník minitriatlonu
SÁDROVÝ MUŽ A BETONOVÁ ŽENA
Akci připravil Klub mladých ve spolupráci s MěstV SSM

Pátek 18. 8.
letní kino
nebo sál SK ROH
18.00 hod.

Akce Klubu mladých
PÍSNÍČKÁŘ PAVEL DOBEŠ

Výstavy:

30. 6. — 14. 7.

KURT GEBAUER — plastiky a kresby

10. 8. — 30. 8.

OLDŘICH ŠEMBERA — malba

Výstavy jsou otevřeny denně od 14.00 do 17.00 hodin
ve výstavní síni SK ROH na tř. 1. máje.

Změna programů vyhrazena.

Předprodej vstupenek v kanceláři SK ROH.

Na září připravujeme:

4. září
sál KM
17 a 20 hod.

Videoprogramy Doc. Dr. Jaromíra Kučery
OTA PAVEL A FILM
(informace v samostatném článku)

7. září
sál SK ROH
19.00 hod.

Koncert výrazných osobností naší folkové hudby
SLÁVKA JANOUSKA a EMILA POSPÍŠILA

25. září
sál KM
19.00 hod.

Recitál svérázného písničkáře
OLDŘICHA JANOTY

Pavel Dobeš při svém posledním koncertu v Hranicích.

Zemřelí občané našeho města v měsíci květnu 1989

Radmil František, Hranice, Janáčkova 734, nar. 13. 4. 1922
Nová Augustina, Hranice, Sov. armády 440, nar. 7. 4. 1910
Topková Radmila, Hranice, Hakenova 903, nar. 27. 10. 1930
Rašková Justina, Hranice, Drahotuše, Záchalupčí 180, nar. 3. 10. 1909
Sedláčková Helena, Hranice, Drahotuše, Hranická 406, nar. 20. 8. 1926
Zlámala František, Teplice nad Bečvou, nar. 21. 4. 1925
Štěpánovský Josef, Hranice, Komenského 384, nar. 8. 7. 1922
Vašíčková Bohuslava, Hranice, Svatoplukova 48, nar. 6. 11. 1905
Sivák Andrej, Hranice, Leninova 21, nar. 18. 6. 1939
Arleth František, Hranice, Hromůvka 1518, nar. 13. 1. 1917
Pospíšilová Marie, Hranice, Fierlingerova 1008, nar. 15. 2. 1929
Slezáková Františka, Hranice, Hakenova 1004, nar. 4. 10. 1910
Röder Josef, Hranice, Olšove 64, nar. 20. 7. 1930
Ambrusová Jarmila, Hranice, Drahotuše, Nádražní 233, nar. 29. 5. 1931
Kotzfeldová Božena, Hranice, Sov. armády 415, nar. 17. 1. 1903

Dne 25. 3. 1989 zemřel **Arnošt Svozil** nar. 18. 8. 1911, bytem Hranice, K. Světlé 1126

Čest a věčná památka všem zemřelým spoluobčanům!

PRACOVNĚ PRÁVNÍ PORADNA

Poradenskou službu ROH, týkající se dotazů z oblasti pracovních vztahů můžete navštívit

13. a 27. července a 10. a 24. srpna od 15.00 do 17.00 hodin

v kanceláři Sdruženého klubu ROH v Hranicích. Průkaz ROH nutno vzít s sebou.

Omlouváme se našim čtenářům za tiskovou chybu, která vznikla v Programech kin na měsíc červen. Děkujeme za pochopení.

PROGRAMY KIN

Kino SVĚT

-
1.—3. 7.	Dotyky
Česká komedie ze života holčičky — holičky v nesnázích.
Nevhodné do 12ti let.
4.—7. 7.	Společník boha
Kubánský film. Historický příběh z období kaučukové horečky v peruánské džungli. Mládeži nepřístupno.
8.—10. 7.	Ga — ga, sláva hrdinům
Polský film. Jak vzdorovat podivným zvyklostem obyvatel vzdálené planety. Mládeži nepřístupno.
-

-
11.—14. 7.	Příběh lásky
Italský film, vyznamenaný Velkou cenou na MFF v Benátkách. Mládeži nepřístupno.
15.—17. 7.	Tanec s cizincem
Drama velké lásky a kruté pomsty. Film Velké Británie. Nepřístupný do 18ti let.
18.—21. 7.	Jen aby to byla holčička
Italská komedie o tom, jak se dá žít s muži, ale také bez nich. Vhodný od 12ti let.
22.—24. 7.	Noci v úplňku
Francouzský film. Příběh dívky, kterou snaha po nezávislosti přivedla k samotě. Mládeži nepřístupno.
25.—26. 7.	Šašek a královna
Česká fantastická komedie o relativitě času a vztahů. Vhodný od 12ti let.
27.—28. 7.	Konvoj
Americký film. Dramatická vzpoura dálkových řidičů. Vhodný od 12ti let.
29.—31. 7.	Bez střechy a bez zákona
Francouzský film. Tragická vzpoura proti společenským konvencím. Mládeži nepřístupno.
-

Začátky představení jsou v 18.00 hodin.

Na označené filmy poskytujeme 50 % slevu.

LETNÍ KINO

-
1.—3. 7.	Polda
Americký film. Kriminální drama o nebezpečném pátrání po sexuální maniakovi. Nepřístupno do 18ti let. |
|----------|---|
-

Představení pro mládež — každou neděli v 15.30 hodin

2. 7.	Únos aut Komedie NSR o zloději luxusních aut.
9. 7.	Past na kočky Maďarská pohádka. Myší superman v boji proti kočičím gangsterům.
16. 7.	Krokodýl Dundee Americký film. Z australské buše do New Yorku.
23. 7.	S tebou mě baví svět Český film. O mužích, kteří se chtěli vyhnout manželským povinnostem.
30. 7.	Šipy Robina Hooda Sovětský film. Dobrodružný příběh o legendárním zbojníkovi.

Kino DRAHOTUŠE

Neděle 2. 7. 16.30 hod.	Smrt krásných srnců Smutná komedie na motivy povídek O. Pavla. Hrají: Hrušínský, Heřmánek, Krampol a jiní.
Pondělí 3. 7. 19.30 hod.	Soudcova noc Kriminální film USA.
Středa 5. 7. 19.30 hod.	Jméno růže Historický film NSR, Itálie, Francie. Tajemství smrti za zdmi kláštera.
Pátek 7. 7. 19.30 hod. Pondělí 10. 7. 19.30 hod.	Anděl svádí ďábla Úspěšná česká komedie, ve které hrají: Kopecký, Petrasová, Heřmánek a jiní.
Neděle 9. 7. 16.30 hod.	Kamarád do deště Sagvan Tofi a Lukáš Vaculík v napínavé krimikomedii.

Středa 12. 7. 19.30 hod.	Běh Opožděné setkání dvou lidí, které spojila a rozdělila válka. Film SSSR—NSR.
-----------------------------	--

Pátek 14. 7. 19.30 hod. Pondělí 17. 7.	Bar s telefonem Vražedný boj mužů stojících mimo zákon. Francouzské kriminální drama.
--	--

Neděle 16. 7. 16.30 hod.	Fast na kočky Muší superman v boji proti kočičím gangsterům.
-----------------------------	--

Od 18. 7. do 31. 7. DOVOLENÁ

Nedělní pohádky pro děti od 14.30 hodin

Neděle 2. 7.	Rumburak Moderní pohádka o čaroději II. kategorie. Hrají: Lábus, Kaiser a jiní.
Neděle 9. 7.	Mio, můj Mio Jak malý princ přemohl strašlivého pána věčné noci.
Neděle 16. 7.	Krtek Čeťské pásmo příběhů pro malé diváky

Představení pro družinu — každou středu od 13.30 hodin

Středa 5. 7.	Jabloňová panna Dětské pásmo pohádek
Středa 12. 7.	Dobrodružství Ali - Baby a 40 loupežníků O statečném muži a moudré krasavici.

Změna programů vyhrazena.

Zpravodaj města Hranic a lázní Teplic nad Bečvou. — Vydává Sdružený klub ROH
v Hranicích. — Tisknou MTZ Olomouc, provoz 12, Leninova 21. — Cena 2,— Kčs.
— Tisk povolen ONV Přerov pod č. o 380824388.